

ਮਹਮੂਦ ਅਵਾਣ ਦੀਆਂ ਸਤ ਨਜ਼ਮਾਂ

ਕਾਫ਼ਰ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਂ

ਕੀ ਖੱਟਿਆ ਅਸਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਗ ਕੇ
ਕੀ ਖੱਟਿਆ ਅਸਾਂ ਰਾਵੀ ਬਹਿ ਬਹਿ
ਕੀ ਖੱਟਿਆ ਅਸਾਂ ਲੈ ਲੈ ਤੈਂਡਾ ਨਾਂ

ਇਸ਼ਕ ਅਸਾਡਾ ਹਾਕਮ ਹੋਇਆ
ਫੁੱਲ ਹੋਏ ਸਾਡੀ ਹੱਥਕੜੀਆਂ

ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਸਾਡੀ ਕੈਦ ਨਾ ਮੁੱਕੇ
ਲੱਖ ਪਏ ਕਰੀਏ ਅੜੀਆਂ

ਕਲ ਆਵਣ ਵਾਲੇ ਦੁੱਖ ਦੇ ਨਾਂ

ਅੱਜ ਵੀ ਨਵਾਂ-ਨਕੋਰ ਦਿਹਾੜਾ
ਸਾਡੇ ਹੱਥੋਂ ਮੈਲਾ ਹੋਇਆ
ਘਾਹ ਭੋਏਂ ਨਾਲ ਰਲ ਮਿਲ ਬਹਿ ਕੇ
ਅੱਜ ਰਾਤੀਂ ਅਸਾਂ ਔਖੀ ਰਾਤ ਟਪਾਈ
ਖ਼ਾਬ ਭੜੋਲੇ ਭਰਨ ਦਾ ਸੋਚ ਕੇ ਰੁੰਨੇ
ਹਿੱਕ ਦੂਜੇ ਵਲ ਤੱਕ ਕੇ ਹੱਸੇ
ਸੋਚਿਆ ਸੀ
ਐਵੇਂ ਰਾਤ ਟਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਏ
ਪਰ ਨਹੀਂ ਟੱਪਦੀ
ਕਲ ਦੇ ਦੁੱਖ ਪੱਕ ਹੋਵਣ ਤਾਂ
ਅੱਜ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਲੰਘਦੇ
ਭਾਵੇਂ ਤੈਂਡੇ ਸਾਂਗੇ* ਹੋਵਣ

* ਸੰਗ

ਕੂਫ਼ੇ* ਵਿਚ ਹਿਕ ਹੋਰ ਰਾਤ

ਹਾਲਾਂ ਤਾਈਂ ਇੰਜ ਲਗਦਾ ਏ
ਸਾਡੇ ਅੰਦਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ
ਕਲਮਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ
ਇੰਜ ਲਗਦਾ ਏ
ਸਾਡੀਆਂ ਨਾੜਾਂ ਦੇ ਵਿਚ
ਬਜਰੀ ਟੁਰਦੀ ਫਿਰਦੀ
ਇਹ ਗਲੀਆਂ ਜਿਥੋਂ ਅੱਜ ਰਾਤੀਂ ਅਸਾਂ ਲੰਘਣਾ
ਸਾਨੂੰ ਲੰਘਣ ਨਾ ਦੇਸਣ

ਸੁਣ ਵੇ ਸੱਜਣਾ!

ਅੱਜ ਰਾਤੀਂ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਕੋਈ ਨਾ
ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਹੱਥ ਨੇ
ਪੈਰ ਨੇ ਕੂਫ਼ੇ ਵਰਗੇ
ਅੱਜ ਰਾਤੀਂ ਸਾਡਾ ਹਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ

ਸਭ ਨੇ ਤੇਰੇ ਵਰਗੇ

* ਕੂਫ਼ਾ: ਮੁਨਾਕਫ਼ਾ - ਦੰਭੀਆਂ - ਦਾ ਪਿੰਡ

ਪੂਣੀ ਪੂਣੀ ਰਾਤ

ਕਦੀ ਦਾਂਦ* ਪੰਜਾਲੀ ਪਾ ਪਾ ਹੱਸਣ
ਜ਼ਿੰਮੀ ਰੋਵੇ
ਮੰਜੀ ਉੱਤੇ ਬਹਿਣ ਨਾ ਹੋਵੇ
ਢਿੱਡ ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਵੰਵਣ
ਵਾਅ ਦਿਆਂ ਖਿੱਲਰਿਆਂ ਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ
ਖਿੱਡਦੇ ਇਸ਼ਕ ਨੂੰ
ਕਿਹੜਾ ਸੀਨੇ ਲਾਵੇ?
ਵੇੜ੍ਹੇ ਦੇ ਵਿਚ
ਚੰਨ ਦਾ ਡੀਵਾ ਬਾਲ ਕੇ
ਚਰਖਾ ਕੱਤਣ ਆਲੇ ਹੱਥ
ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਾਂਗਰ ਪੂਣੀ ਪੂਣੀ ਰੋਵਣ
ਜਦੋਂ ਖਾਬ ਸਿਰਹਾਣੇ ਥੱਲੇ ਰੱਖ ਕੇ
ਲੋਕੀ ਬੁੱਢੇ ਹੋਵਣ

* ਬਲਦ

ਦਿਨ ਦਰਿਆ ਪਿਆ ਵੱਗੇ

ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਵੇਖਣੇ
ਨਿਤ ਮੋਇਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ
ਸੁੱਕੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਣੀਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ
ਸੱਜ ਰੁੰਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚ
ਧੁੱਪ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ
ਛਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ

ਛਾਂ ਵਿਚ ਉਮਰਾਂ ਸਾਤ ਕੇ
ਅਪਣੀ ਗਿਣਤੀ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇ ਤੇ
ਅੰਦਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਘਾਹ ਜੰਮਦੇ ਨੇ
ਗੁੱਦਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਹ ਲੱਭਦੇ ਨੇ

ਖੁਸ਼ਆਬ

ਮੈਂ ਪਾਣੀ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ
ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਮੈਂਡੇ ਨੈਣ
ਮੈਂਡੇ ਕੋਲ ਪੁਰਾਣੇ ਕਿੱਸੇ
ਪਏ ਲਫਜ਼ ਜਬਾਨੋਂ ਵੈਣ
ਮੈਂ ਪੁੱਤਰ ਉਸ ਮਾਂ ਧਰਤੀ ਦਾ
ਜਿੱਥੇ ਰਾਤੀਂ ਫੂੜੀ ਉੱਤੇ
ਭੁੱਖੇ ਸੌਂਦੇ ਵੈਣ

* ਖੁਸ਼ਾਬ ਮੇਰਾ ਜੰਮਣ ਜਿਲ੍ਹਾ

ਨਵਾਂ ਕਹਾਣੀਕਾਰ

ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਆਏ
ਕਹਾਣੀ ਕਰਨ ਆਏ ਆਂ
ਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ
ਵਈ ਕਹਾਣੀ ਕਰੀਏ ਵੀ
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜੇ ਕਹਿਣ ਜੋਗਾ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਏ
ਤਾਂ ਨਾ ਕਹਿਣ ਜੋਗਾ ਵੀ ਢੇਰ ਏ
ਅਸੀਂ ਜੇ ਅਪਣੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ
ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਚਾੜ੍ਹ ਸਕਦੇ
ਤਾਂ ਹੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਤ ਤਾਂ ਡੱਕ ਸਕਦੇ ਆਂ
ਭਾਵੇਂ ਅੱਖਰ ਈ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਹੋਵਣ

◆

ਡਬਲਿਨ ਆਇਰਲੈਂਡ ਰਹਿੰਦਾ **ਮਹਮੂਦ ਅਵਾਣ** (ਜਨਮ 1977 ਪਧਰਾੜੂ) ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰੀ ਕਰਦਾ ਏ। ਇਹਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਪੀਆਂ ਨੇ: ਰਾਤ ਸਮੁੰਦਰ ਖੇਡ (2002) ਤੇ ਵੀਣੀ ਲਿਖਿਆ ਦਿਨ (2012). ਇਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖਬਾਰ ਦ' ਨੀਊਜ਼ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਲਿਖਦਾ ਏ।